

Danmarks bedste rockplade

Gas 5 er pladen som i 1975 sparker Gasolin op på toppen som Danmarks største rockband. Med numre som *Rabalderstræde*, *Masser af succes* og *Kvinde Min* er Gas 5 blevet en klassiker i rockhistorien.

Undtagelsesvis har Gasolins leadguitarist Franz "Stone Free" Beckerlee valgt at stille sig til rådighed for Brand! for at fortælle historien om tilblivelsen af Gas 5.

Læs for første gang historierne om øvelejren, pladeindspilningen, coveret og sangene her i avisen.

Af Rasmus Skovbo

I juni 1975 tager Kim Larsen, Wili Jönsson, Søren Berlev, og Franz Beckerlee tre uger i øvelejr på en gård i Hanherred på Thy.

Med på turen har Gasolin et demobånd med cirka 20 sange, som de har valgt at arbejde videre med til den kommende plade. Melodierne er indspillet på et kassettebånd i øvelokalet på Christianshavn, men teksterne er dog langt fra færdige.

- Teksten til *Rabalderstræde* havde vi faktisk med hjemmefra, men ellers var teksterne for det meste bare Kims vrøvleengelsk indspillet på et demobånd, fortæller Franz Beckerlee, leadguitarist i Gasolin, eksklusivt til Brand! og tilføjer;

Byggede studie op i laden

- Vi havde faktisk vores eget lille studie med i øvelejren, som vi så byggede op ude i en lade. Så arbejdede vi med numrene, og kunne derefter være 100 % klar til at gå i studiet. For at kunne arbejde så koncentreret som muligt, havde vi ladet vores respektive kone og kærester blive hjemme

For at få teksterne på plads er Mogens "Mucho" Mogensen også med i øvelejren, hvor han samtidig fungerer som kok. Mogens er gårdmand i Sofiegården på Christianshavn, hvor Gasolin bor. Udover gårdmand er Mogens også en fremragende lyriker og da pladen senere udkommer, er Mogens tekstmæssig medforfatter på syv ud af de ti numre. Sidst men ikke mindst er den engelske producer Roy Thomas Baker med. Roy har på det tidspunkt produceret de to foregående Gasolin plader og kender gruppen bedre og bedre. Samtidig med Gasolin arbejder Roy med bandet Queen i England.

- Roy har betydet enormt meget for Gasolin og er måske lidt underkendt, fordi hans ansigt aldrig var med på pladen. På det tidspunkt i 70'erne var der ikke rigtig nogle professionelle producere i Danmark, så heldigvis fik vi fat i Roy", fortæller Franz Beckerlee. Da Gasolin kommer i øvelejren, har Kim Larsen og Wili Jönsson en idé om, at pladen skal optages i et hug i stedet for spor for spor, og det bruger Gasolin så de tre første dage til at skændes om. Idéen bliver hurtig stemt ned af de andre, ikke mindst Roy som er kendt for virkelig at kæle for produktionen og lyden.

- Vi får dog Kim og Wili med på, at vi laver sædvanlig studieteknik men med en kraftig livesound, forklarer Franz Beckerlee.

En anden grund til at Gasolin tager i øvelejr og arbejder så intens med sangene inden de tager i studiet, er også for at spare tid i selve studiet. I 1975 var studietid en stor udgift for et pladeselskab.

- Dengang var der store økonomiske omkostninger forbundet med at tage i studiet, og studietid var klart de dyreste udgifter i forbindelse med pladeproduktionen. I dag er det jo mere musikvideoen som koster kassen, fortæller Franz Beckerlee.

En kærlighedssang

På det tidspunkt i 1975 har Gasolin aldrig rigtig skrevet en kærlighedssang. Men med på demobåndet i øvelejren har Gasolin en melodi, som Kim Larsen er kommet med, dagen før de tager afsted. Franz Beckerlee mener ikke, at Kim kan nå at få den med på båndet, men Kim insisterer og høvler hurtigt nummeret ind akustisk på demobåndet.

- Da vi så kommer i øvelejren og gennemgår numrene på demobåndet, bliver jeg noget

overrasket, da Roy siger, at netop dét nummer skal vi arbejde videre med.

Jeg har som leadguitarist meget svært ved, at se min rolle i det nummer. Men Roy tager det roligt, og siger det skal han nok finde ud af. På det tidspunkt er der ikke kommet nogen tekst til melodien, så Kim og Mogens sætter sig om natten og prøver at skrive en tekst til den.

- Næste dag kommer Kim så med et udspil, hvor første vers er næsten identisk med den færdige tekst. Men andet vers er virkelig saftig. Her synger Kim noget med at ligge sammen med konen og putte den ind bagfra. Det opponerer jeg kraftigt imod, at vi bruger, men Kim siger: At det jo er det vi gør! Jeg svarer: Tal for dig selv, mand! Enden bliver dog, at vi alle sætter os sammen og skriver teksten færdig. *Kvinde Min* og vores drøm om en kærlighedssang er dermed født, erindrer Franz Beckerlee.

Indspilning af Gas 5

Efter de tre uger i Hanherred tager Gasolin i Rosenberg Studiet i København for at indspille de ti numre de har valgt til pladen. Indspilningen er afsat til at være omkring fjorten dage.

I Rosenberg Studiet er der netop kommet en ny mixerpult, som gør at man for første gang i Danmark kan indspille rock på 24 spor. Den udnytter Roy virkelig.

- De ti numre vi havde valgt i øvelejren, var også dem vi sluttede af med at indspille til *Gas 5*. Det var ikke noget med, at vi pludselig hev nogle af de kasserede numre frem igen eller fandt på nogle nye. Der var faktisk også – selvom ikke så mange tror det – rimelig enighed om de ti valgte numre til *Gas 5*. Netop fordi vi i den periode lyttede utroligt virkelig meget til hvad Roy syntes, fortæller Franz Beckerlee.

Grunden til at det kun er plads til ti numre, er ikke fordi de resterende numre Gasolin spillede øvelejren er dårlige.

- Når vi producerede en plade dengang, så var der kun plads til max. 20 minutter på hver side. Det satte jo visse grænser.

- Det var heller ikke sådan, at de numre som vi ikke havde plads til på denne her plade, blev gemt til den næste plade. Men du kan have ret i, at det i dag kunne være rigtig spændende at høre hvilke numre, som lige netop *ikke* kom med på *Gas 5*, tilføjer Franz Beckerlee

Bag mixerpulten er igen producer Roy Thomas Baker og lydtekniker Freddy Hansson.

- Hver gang Roy kom fra England, havde han nye idéer

med til udformningen af numrene, nye maskiner, nye gadgets og lyde, fortæller Franz Beckerlee og tilføjer;

- Det var for det meste Freddy som sad bag mixerpulten, mens Roy stod lidt i baggrunden og betragtede det hele

Ud i garagen med instrumenterne

Og må man sige at Roys nye idéer til lyden allerede gør sig gældende med nummeret *Rabalderstræde*, som indleder *Gas 5*.

Rabalderstræde er faktisk lavet af Kim Larsen, hvor han en dag i øvelokalet låner Wili Jönssons bas. Men nummeret går efter Roys mening alt for hurtigt. Så han vil have den ned i tempo.

- Samtidig ønskede Roy at nummeret skulle have nogle "heavy drums". Så flyttede vi trommerne og alle mand ud i garagen i Rosenberg Studiet.

Forstærkerne lod vi blive i studiet, og så optog vi nummeret. Det skete også med de andre numre på pladen, som vi mente skulle have den der specielle garagelyd, husker Franz Beckerlee.

Når man lytter til *Rabalderstræde* i dag, så lyder det virkelig også som om, nummeret bliver spillet live i en garage. Dette er uden tvivl et af de sejeste sange i Danmarks rockhistorie.

Egentlig kunne *Rabalderstræde* stoppe allerede efter de 3 minutter, men her er det, at Roys genialitet – igen - indtræffer, fortæller Franz Beckerlee

- På det tidspunkt var der ikke noget dansk orkester, som havde indspillet et nummer med et break (pause, red.), så det var meget revolutionerende.

At det så endda blev til to breaks, er måske lige i overkanten. Jeg har aldrig selv brudt mig særligt meget om de breaks Når *Rabalderstræde* lige så stille forsvinder ud af højtaleren, begynder *Fatherless Hill*, som indledes

af Kim Larsens fingerspil. Franz Beckerlee kommer

samtidig med en interessant betragtning,

- Hvis du hører starten af *Fatherless Hill*, så er der vist ingen tvivl om, hvor Sort Sol har fået idéen til Lars Top-Galias guitarstil på hittet *Let the fingers do the walking* fra starten af 90'erne.

Men det er egentlig ikke overraskende, da Sort Sol jo altid har været stor fan af Gasolin.

På både *Rabalderstræde* og *Fatherless Hill* er der tilføjet strygere og horn.

- Jeg tror faktisk, at det både var Roys og vores idé. Det var faktisk Palle Mikkelsen som skulle have arrangeret det, men han kunne ikke. Så blev det i stedet Wolfgang Käfer - vores ven fra øst - som vi kaldte ham, griner Franz Beckerlee.

Efter de to indledende rockede numre kommer man lidt ned i tempo på *Lonesome Avenue*, som helt og aldeles er Kim Larsens nummer.

Man har samtidig hyret Hugo Rasmussen til at komme forbi og spille en svedig akustisk gulvbas, men sangen bliver aldrig en af Franz favoritter.

- Jeg synes stadig nummeret er lidt kedeligt, du kommer ikke rigtig nogen vegne. Vi spillede den kort live på turnéen bagefter men den holdt bare ikke. På *Lonesome Avenue* optræder for første gang også Lis Sørensen og Anne Linnet på kor, hvilket de også gør på to andre numre på pladen. Bagefter kommer sangen *Sjagge*. Et svingede rocknummer om *Sjagge* som kom vest fra Valby Bakke.

- Som du kan høre på flere af vores tekster, så var vi inspireret af de typer og eksistenser som levede i vores område – her er *Sjagge* en af dem, forklarer Franz Beckerlee.

Sidste nummer på side et på *Gas 5*, er virkelig en klassiker - *Masser af succes*. Dette nummer er skrevet af Kim Larsen, mens Mogens Mogensen tager sig af den fremragende tekst, som nærmest er historien om Gasolin selv.

Sangen starter ud med Kim Larsens klassiske fingerspil, så kommer Wili Jönssons bas snigende ind. Så begynder Søren Berlevs trommespil og Franz Beckerlees guitar kører i baggrunden. Til sidst indtræffer endnu højdepunkt, da Franz Beckerlee fyrer to fede guitarsoloer af næsten lige efter hinanden.

- Men igen. Det er Roys fortjeneste, roser Franz Beckerlee.

Det kan nævnes, at *Masser af Succes* netop er optaget i den nye højskolesangbog som den eneste Gasolin sang.

Succesen fortsætter på side to

Så vender man pladen og sætter pickup'en på, og den første lyd som drøner ud af højttaleren, er Beckerlees fede guitar-rif, som start på rocknummeret *Refrainet er frit*.

- Jeg mener, vi var begyndt at arbejde på nummeret, da jeg kom med idéen til en intro, der også kunne bruges som outro i sangen, husker Franz Beckerlee. Bagefter kommer klassikeren over alle kærlighedssange - *Kvinde Min*. Som den

ene gang efter den anden vælges som danskernes suveræne ynglingssang.

Derefter følger *1975*. Et rocknummer - som fortæller lidt om hvad der egentlig skete i 1975.

- Den sang er faktisk rent tekstmæssigt lidt udsædvanlig for Gasolin, fordi vi skrev meget sjældent om faktuelle ting, så her er en undtagelse, forklarer Franz Beckerlee.

Sct. Emetri er en lille perle fra albummet, som er skrevet af Kim Larsen og Wili Jönsson. Sangen bliver tit oversat, men det er et fantastisk smukt nummer, hvor der igen er puttet en ordentlig røvfuld strygere på.

- Jeg tror, Kim havde fået inspiration til sangen på en af hans mange ture til Rom. Jeg gik aldrig op i nummeret, og er måske lidt skuffet over, at den kom med på *Gas 5*, i stedet for en af dem vi havde undladt. Men jeg må sige, at det er god melodi – og Roy gik meget op i selve melodien, siger Franz Beckerlee ærligt.

Sidste nummer som lukker og slukker pladen, er *Good Time Charlie*. Et blues nummer, hvor oplæget kommer fra Franz Beckerlees guitar.

Denne gang synger Etta Cameron og Rosita Thomas med som kor. Mange overser tit hvor vigtig rækkefølgen af sange er på en plade. Franz Beckerlee fortæller, at Gasolin brugte meget tid på dette - også ved *Gas 5* - og at det ikke er bare tilfældigt, at sangene kommer i den rækkefølge som de gør.

- Det er lidt ligesom en rutsjebane, hvor det går op og ned rent stemningsmæssigt. Først starter vi ud med et nummer, som virkelig fortæller hvad pladen handler om, og hvor folk kan vende sig til lyden. Efter et par rocknumre kommer der så en ballade. Sådan går det op og ned – også på *Gas 5*

Mixerpult bliver brugt som cover

Da Gasolin er i studiet for at producere *Gas 5*, kommer trommeslageren Søren Berlev til at pille lidt på de lysende knapper, som er på den nye store mixerpult. Inden han får set sig om, har han fået dannet ordet Gasolin på de lysende knapper. Gasolin kontakter straks Peder Bundgård - fotograf og håndtegner – som på det tidspunkt, er den ansvarlige for designet på Gasolins pladecover.

- Jeg kørte straks ud til Rosenberg Studiet, og tog masser af billeder af mixerpulten - både skævt og lige. Gasolin var ellevild med idéen som forside på *Gas 5*. De syntes det lignede lysreklamerne på Times Square i New York. Jeg syntes også idéen var god, og var virkelig lettet over, at vi kunne

blive enige så let. Det plejede ellers at være en helvedes hønsegård, at arbejde med dem omkring coveret.

Men jeg tror, at de på det tidspunkt var godt møre, og mere havde fokus rettet mod USA, som var deres helt store drøm, fortæller Peder Bundgård i telefonen til Brand!

- På forsiden af coveret tegnede jeg desuden et lille tændrør med titlen på pladen. Tændrøret er fuldstændig identisk med en neonreklame fra Bosch - som dengang og faktisk stadig - hænger på Halmtorvet i København

- Deres drøm om udlandet kommer også til udtryk i billedet på bagsiden af coveret. Billedet er taget i London, og har noget af det internationale snit, som Gasolin på det tidspunkt gik efter.

Billedet er taget af Susanne Mertz, som var en af de få fotografer, som kunne få lov til at tage gode billeder af Gasolin. De var faktisk ikke til at drive til en fotograf, og de forstod aldrig vigtigheden af lave gode billeder. Det ved de fleste bands i dag.

Coveret til *Gas 5* var også for første gang i Gasolins historie et dobbeltomslag, og selvom det faktisk kostede dobbelt så meget at producere, så var pladeselskabet med på idéen.

- Det var som alle vidste - det lå ligesom lidt i luften - at denne her plade vil brage igennem. Så den skulle bare ikke have for lidt, slutter Peder Bundgård

Ikke lutter begejstring fra anmelderne

Den 14. oktober 1975 udkommer *Gas 5*.

Anmelderne er ikke uden videre tilfredse med albummet. Det er ikke på grund af musikken, fordi der er nok noget af det bedste Gasolin har præsteret. Med en fremragende lyd produceret af Roy. Specielt trommerne er virkelig fremhævet på *Gas 5*. Nej, det er mere det, at tre af numrene er på engelsk. Hvilket er første gang på en Gasolin plade og det opfatter man som om, at Gasolin ikke gider lave danske tekster. Hertil svarer Franz Beckerlee:

- Det var ikke derfor. Vi havde jo en drøm om at slå igennem i USA, og så begyndte vi lige så stille at flirte med tanken om engelske numre.

Når vi i dag ser tilbage, så kunne det måske godt være, vi skulle have brugt kræfter på at skrive dem på dansk. Men sådan er der jo så meget

- Anmelderne kunne heller ikke lide Kims engelsk, som de hurtigt døbte Valby-engelsk. Det synes jeg stadig er noget vås, for hvis man spørger englænderne, så synes de han har en fed stemme, tilføjer Franz Beckerlee.

Franz Beckerlee har svært ved at sige, om *Gas 5* er Gasolins bedste og hvilken plade han generelt synes er bedst.

- Det er ligesom, at spørge hvem af sine børn man bedst kan lide.

Kim Larsen er derimod ikke i tvivl, og som han siger til Anders Østergård i dokumentarfilmen *Gasolin*:

- *Gas 5* er den bedste plade. Der er styr på den, men stadig frigjort. Det kom af, at Roy havde lært os at kende. Vidste hvad vi kunne og ikke kunne. Og så var vi heldige. Ligesom en god sommer.